

er bekymrede for, at miljøkravene vil blive brugt som påskud for en ny protektionisme. De kan ikke uden videre leve op til vores krav og har behov for økonomisk og teknologisk bistand, så de bliver i stand til at leve op til kravene.

Det er derfor, Danmark har indført en særlig miljøbistand som et instrument i vores miljø- og udenrigspolitik, en bistand, der kommer oven i den indsats, der gennem årene er gjort under den almindelige udviklingsbistand. Miljøbistanden er et logisk led i vores internationale miljø-samarbejde. Det er bl.a. Danmarks vilje at sætte handling bag ordene, og det gør det muligt at tale med høj og klar røst i de internationale forsamlinger og blive hørt, når vi taler for bedre internationale spilleregler på miljøområdet. Det er nødvendigt, at ulandene ved, at vi er indstillet på at yde den bistand, der er nødvendig, for at de kan leve op til deres internationale forpligtelser.

De første skridt til udvikling af denne bistandsform blev taget i forbindelse med sammenbruddet af Østeuropa, hvor et fremsynet Folketing allerede i 1991 vedtog loven om tilskud til miljøaktiviteter i Østlandene. Denne støtte har nu fungeret i mere end 5 år, og Miljø- og Energiministeriet har høstet en række værdifulde erfaringer med at udføre bistandsprojekter inden for miljøområdet. Det fremgik på den paneuropæiske miljøministerkonference i Sofia sidste efterår, at Danmark er i front, hvad angår miljøstøtte til Østeuropa; ja, Danmark er faktisk i kroner og øre nu den største bidragsyder overhovedet til miljøbistand i Central- og Østeuropa, og vi er ledende i stort set alle de initiativer, der er blevet taget i dette område.

På FN's konference om miljø og udvikling i Rio forpligtede industrilandene sig til en forstærket indsats over for de globale miljøproblemer. Nationalt skulle man gøre en indsats for at omlægge produktion og forbrug, så begge blev mere bæredygtige. Internationalt skulle man først og fremmest stille nye – og som det hedder i sproget – additionelle midler til rådighed for ulandenes investeringer i en bæredygtig udvikling, altså penge ud over det, man i forvejen ydede i almindelig ulandsbistand.

Den forpligtelse påtog det danske Folketing sig, da vi her i Tinget i december 1992 vedtog at afsætte en ramme for en ny bilateral miljø- og katastrofebistand, der i år 2002 skal nå op på 0,5 pct. af bruttonationalproduktet. Det er en beslutning, som desværre stadig er enestående i

verden, hvor de fleste andre donorlande tværtimod har reduceret deres udviklingsbistand i de senere år.

I regeringens handlingsplan fra 1993 blev halvdelen af disse midler afsat til miljøformål, som skulle fordeles ligeligt mellem udviklingslandene og Central- og Østeuropa, og en mindre del af de penge, der var afsat til ulandene, skulle anvendes i Arktis.

Det blev samtidig besluttet, at ulandsmidlerne i første omgang skulle anvendes i de ulande, som for alvor er kommet i gang med industrialiseringen, men som vi på grund af vores almindelige regler ikke yder bistand til under den almindelige bistandshjælp. Den hurtige udvikling i disse lande medfører alvorlige forureningsproblemer i by- og industriområder, som kan løses med den teknologi, vi selv anvender, og som vi har samarbejdet med de østeuropæiske lande om at anvende. Det er samtidig lande, hvor skovrydning og overudnyttelse af kystzonerne truer den lokale befolknings livsgrundlag og den biologiske mangfoldighed.

Det blev derfor naturligt, at administrationen af midlerne i de første år, hvor de var relativt små, blev lagt i Miljøministeriet. Det førte til etableringen af DANCED, som er en miljørelateret pendant til Danida, og det blev besluttet, at indsatsen skulle ske regionalt, i første omgang i Sydøstasien og dernæst i det sydlige Afrika. Gennemførelsen af de regionale programmer skulle ske i samarbejde mellem DANCED og Danida, sådan at Danida koncentrerede sin indsats i de fattigste lande.

DANCED skulle som nævnt arbejde i udviklingslande, hvor den økonomiske udvikling har taget fart, men hvor natur- og ressource miljøproblemerne ikke prioriteres tilstrækkelig højt. I Sydøstasien er forureningsproblemerne især iøjnefaldende i byerne og deres industriområder, hvor mangelen på spildevandsbehandling og affaldsbortskaffelse medfører et forfærdende forureningsniveau, der især går ud over den fattigste del af befolkningen.

Som Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg havde lejlighed til at se det i Sabah sidste år, er skovrydningen meget omfattende, og de kystnære områder er både truet af forurening, af overfiskning og af dambrug.

I det sydlige Afrika er der ligesom i Østeuropa brug for en opgradering af det energislugende og stærkt forurenende produktionsapparat, men der er også kolossale miljøproblemer i de fattigste beboelsesområder, hvor man faktisk